

T.C

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN ALGILARINA GÖRE BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN ETİK DEĞER ANLAYIŞLARININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ASLIHAN BAŞER

DANIŞMAN

DOÇ. DR. MELİH NURİ SALMAN

AKSARAY 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren .....(….) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Aslıhan

Soyadı : BAŞER

Bölümü : Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

İmza :

Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı:İlköğretim Öğrencilerinin Algılarına Göre Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Etik Değer Anlayışlarının İncelenmesi

İngilizce Adı:Examination of Ethical Value Perceptions of PhysicalEducationTeachersAccordingtoPerceptions of Primary School Students

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Aslıhan BAŞER

İmza: ……..

T.C.

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

JÜRİ ONAY SAYFASI

Aslıhan BAŞER tarafından hazırlanan ''*İlköğretim Öğrencilerinin Algılarına Göre Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Etik Değer Anlayışlarının İncelenmesi*'' başlıklı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Aksaray Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Melih Nuri SALMAN
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Aksaray Üniversitesi — İMZA .....

Üye: Doç. Dr. Fatma Neşe ŞAHİN
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara Üniversitesi .....

Üye: Dr.Öğr. Üyesi Şenay KARAKUŞ UYSAL
Spor Yöneticiliği, Aksaray Üniversitesi .....

Tez Savunma Tarihi: 14/06/2019

Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 19/07/2019 tarih ve 2019/29-15 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Öğrenci
Aslıhan BAŞER
İmza

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
Dr. Öğr. Üyesi Sevilay USLU DİVANOĞLU
İmza

iii

TEŞEKKÜR

Bu çalışmam boyunca bana destek olan, verileri toplamamda ve diğer aşamalarda yardımcı olan değerli danışmanım Doç. Dr. Melih Nuri SALMAN'a teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca çalışmamda gerekli olan kaynaklar için yol gösteren ve o kaynaklara ulaşma imkânı tanıyan, tezim ile ilgili sorularımı her zaman sorabildiğim değerli hocam Yaprak KALEMOĞLU VAROL'a çok teşekkür ederim. Yüksek lisans eğitimim boyunca yardım, bilgi ve tecrübeleri ile bana destek olan tüm hocalarıma ve arkadaşlarıma teşekkür ederim. Gerek çalışmam sırasında gerekse hayatımın diğer aşamalarında desteğini ve bana olan güvenini benden hiçbir zaman esirgemeyen değerli babam Okutman Süha BAŞER'e sonsuz teşekkürlerimi bir borç bilirim. Son olarak hayattaki en büyük şansım olan aileme, varlığı sevinç ve şükran kaynağım, mutluluğu mutluluğum olan bana bu çalışmamda destek, sabır ve anlayış gösteren eşim Gökhan BAŞER'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI..... ii
JÜRİ ONAY SAYFASI..... iii
TEŞEKKÜR..... iv
İÇİNDEKİLER v
ÖZET vii
ABSTRACT..... ix
TABLOLAR LİSTESİ..... xi
BÖLÜM I.....1
GİRİŞ 1
1.1. Problem Durumu.....2
1.2. Araştırmanın Amacı.....2
1.3. Araştırmanın Önemi.....2
1.4. Varsayımlar.....3
1.5. Sınırlılıklar 3
1.6. Tanımlar 3
BÖLÜM II 5
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....5
2.1. Etik Kavramı 5

2.2. Mesleki Etik 9
2.3. Eğitim ve Etik 13
2.4. Öğretmenlik Mesleği Etiği 15
BÖLÜM III 22
YÖNTEM 22
3.1. Araştırmanın Modeli 22
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi 22
3.3. Veri Toplama Aracı 22
3.4. Verilerin Analizi 23
BÖLÜM IV 24
BULGULAR 24
4.1. Katılımcıların Demografik Bilgilerine İlişkin Bulgular 24
4.2. One-Sample Kolmogorov-Smirnov Testine İlişkin Bulgular 25
4.3. Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeğine İlişkin Bulgular ...25
4.3.1. Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular……...26
4.3.2. Sınıf Değişkenine ilişkin Bulgular…….27
BÖLÜM V 28
TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER 28
5.1. Tartışma ve Sonuç 28
5.2. Öneriler 30
KAYNAKÇA 31
EKLER 36
Ek 1.1. Anket Formu 36
Ek 1.1. (devam) Anket Formu 37
Ek 2. Etik Kurul Onay Formu …….…….. 38

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN ALGILARINA GÖRE BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN ETİK DEĞER ANLAYIŞLARININ İNCELENMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Aslıhan BAŞER, Aksaray 2019

ÖZET

Bu araştırmada, ilköğretim öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenlerine ilişkin etik algılarının incelenmesi ve farklı demografik özellikler eşliğinde araştırılması amaçlanmaktadır. Betimsel model kullanılan çalışmada veri toplama aracı olarak Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeği ve araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu Ankara'nın Çankaya ilçesinde bir eğitim kurumunda bulunan ve çalışmaya gönüllü olarak katılmış331 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma örnekleminin belirlenmesinde basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır**.** Verilerin analizinde, öncelikle Kolmogorov Smirnov sınaması yapılmış, verilerin normal olmayan dağılım gösterdikleri tespit edilmiş, sonrasında ise istatistiki yöntem olarak frekans, yüzde dağılımları, ikili gruplarda fark analizi için Mann Whitney-U ve çoklu gruplarda fark analizi için Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. Araştırmaya dahil olan öğrencilerin 153 (%46,2)'ü erkek çocuk, 178 (53,8)'i kız çocuklardan oluşmaktadır. Bunun yanı sıra öğrencilerin 59 (%17,8)'u 4. sınıfta, 86 (%26,0)'sı 5. sınıfta, 36 (%10,9)'sı 6. sınıfta, 82 (%24,8)'si 7. sınıfta ve 68 (20,5)'i 8. sınıfta yer almaktadır. Katılımcıların

cinsiyet değişkeni bağlamında Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeğinden elde etmiş oldukları puan ortalamaları hiçbir alt boyut ve toplam puan açısından anlamlı bir fark içermemektedir. Araştırmaya dahil olan öğrencilerin sınıf değişkeni açısından mesleki sorumluluk ve mesleki yeterlilik alt boyutları ile toplam puan ortalamaları açısından istatiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, 8. sınıf öğrencilerinin tüm alt boyutlardan ve ölçek toplamından elde etmiş oldukları puan ortalamalarının diğer sınıflara göre anlamlı bir biçimde düşük olduğu görülmektedir.

Bunun sebebi ise sınav kaygıları güdüyor olmalarıdır.

Bilim Kodu : 130103

Anahtar Kelimeler : Beden eğitimi öğretmeni, etik, meslek etiği

Sayfa Adedi :

Danışman : Doç. Dr. Melih Nuri SALMAN

AKSARAY UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES

EXAMINATION OF ETHICAL VALUE PERCEPTIONS OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS ACCORDING TO UNDERSTANDING OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS

(M.A. Thesis)

Aslıhan BAŞER, Aksaray 2019

ABSTRACT

In this research, it is aimed to investigate the ethical perceptions of elementary school students regarding physical education teachers and investigate them in accordance with different demographic characteristics. A descriptive model was used in the research. Teachers' Ethical Values Scale According to Student Perception and Personal Information Form developed by the researcher were used as data collection tools. The sample group of the study is composed of 331 students who are in an educational institution in Çankaya province of Ankara and voluntarily participated in the study. Simple random sampling method was used in determining the research sample. In the analysis of the data, first Kolmogorov Smirnov test was used and the data were found to have the non-normal distribution, the study followed by frequency, percentage distributions as the statistical method. In addition, Mann Whitney-U test was used for difference analysis in binary groups while Kruskal Wallis test was for difference analysis. Of the students included in the survey, 153 (46.2%) were male and 178 (53.8) were female. Of the students, 59 (17.8%) were in the 4th grade, 86 (26.0%) were in the 5th, 36 (10.9%) were in the 6th and 82 (24.8% are in the 7th grade and 68 (20.5) are in the 8th grade. The mean scores of the participants in the

Teachers' Ethical Values Scale According to Student Perception in the context of gender change do not make a meaningful difference in terms of any sub-dimension and total score. It was determined that the students included in the survey had a statistically significant difference in terms of classroom variables in terms of professional responsibility and professional competence subscales and total point averages. Accordingly, it is seen that the mean scores of grade 8 students in all subscales and scale scales are significantly lower than the other grades.

ScienceCode : 130103

Keywords: Physical education teacher, ethics, professionalethics

PageNumber :

Supervisor : Assoc. Dr. Melih Nuri SALMAN

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Öğrencilere Ait Demografik Bilgiler…….24

Tablo 2. Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeği alt boyutlarını gösteren One-Sample Kolmogorov-SmirnovTesti ……..…….25

Tablo 3. Katılımcıların Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeğine ait alt boyut ve toplam puan ortalamaları……..25

Tablo 4. Cinsiyet Değişkenine Göre Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeğine Ait Alt Boyut ve Toplam Puan Ortalamaları ve Mann Whitney U-Testi İle Karşılaştırılması……...26

Tablo 5. Sınıf Değişkenine Göre Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeğine Ait Alt Boyut ve Toplam Puan Ortalamaları ve Kruskal Wallis Sonuçları……27

BÖLÜM I

GİRİŞ

Etik kavramsal anlamda bireyin yaşamındaki davranışlarını ve tutumlarını temel almakla birlikte daha büyük çerçevede bireyin içinde bulunduğu toplumun kimliği etik kuralların meydana gelmesinde önemli rol oynamaktadır (Clarkburn, 2002). Etik değerler, kültür kavramı ile birlikte ele alınmakta ve kabul gören etik anlayışının öğrenilen kavramlar üzerine inşa edildiği görülmektedir. Söz konusu değerlerin kavranması ile birlikte ortaya çıkan etik eylemler, karşıdaki bireyin taşıdığı değer ve varlığa saygı gösterme, kabul etme, kültürel oluşum ve etkileşimlerin farkında olma, buna bağlı olarak da hoşgörü gösterebilme, empati kurabilme gibi davranışların bir araya gelmesi ile oluşmaktadır (Bagnall, 2002).

Bireylere toplum içinde yüklenilen roller ile birlikte benimsemesi gereken etik olgusunun yanı sıra, mesleklere yönelik spesifik anlamda belirlenmiş belli başlı etik kodlar da bulunmaktadır. Belirli bir meslek grubunun, mesleğe ilişkin olarak oluşturup, koruduğu ve meslek üyelerini de buna uygun davranmaya yönelttiği, kişisel eğilimleri sınırlayan, yetersiz ve ilkesiz üyeleri meslekten dışlayan, meslek içi rekabeti düzenleyen ve hizmet ideallerini korumayı amaçlayan mesleki ilkeler, mesleki etik kavramının temelini oluşturmaktadır (Aydın, 2012).

Bu noktada, eğitim misyonunu yüklenmiş ve topluma dahil olan yeni nesillerin şekillendirilmesinde önemli görevleri üzerine almış olan öğretmenlerin etik olgusuna ilişkin sorumluluklarının oldukça fazla olduğu görülmektedir.

Bir öğretmenin branşı ne olursa olsun etik ilkeler doğrultusunda hareket etme zorunluluğu vardır ve bu hususstaki sorumluluklarının net bir biçimde farkında olmalıdır. Öğretmenlik mesleği, diğer tüm mesleklerin öğreticisi ve eğiticisi olması sebebi ile tüm meslek gruplarından ayrı bir noktada yer almaktadır. Bundan dolayıdır ki bu mesleği icra eden bireylerin tüm uygulamalarında etik ölçütlere uyma gerekliliğinin önemi daha da ayrıcalıklı bir noktada yer almaktadır (Erdem ve Şimşek, 2013).

Öyle ki öğretmenlik mesleği, insan ilişkilerinin yoğun olduğu ve ahlaki sorumluluklara üst düzeyde gereksinim duyan etik bir meslek olarak değerlendirilmektedir. Öğretmenler, eğitim hizmeti sunma misyonunu üstlenmiş olan kamu görevlileri olmalarının yanı sıra, yalnız kusursuz olması gereken öğretme ve eğitme becerileri ile değil, aynı zamanda yaşam biçimleri ile de örnek alınabilecek ahlaki bir rol modele dönüşmeleri gerekmektedir. Öğretmenlik yalnızca belirlenmiş bilgilerin aktarılmasını kapsayan bir süreç değildir. Bunun da ötesinde, genç nesillere değerler kazandırılması hedefini de içeren bir meslek olarak görülmektedir. Buradan hareketle öğretmen, öğrettiklerini aynı zamanda örnek olarak da yaşayan ve yansıtan ideal bireyi ifade etmelidir.

1.1. Problem Durumu

Bu araştırmada, öğrencileri tarafından rol model olarak algılanabilen ve bu nedenle etik eylemlerin benimsenmesi ve uygulanması konusunda sorumluluk taşıyan beden eğitimi öğretmenlerinin etik değerleri ele alınacaktır. Buradan hareketle ilköğretim seviyesinde eğitim alan öğrencilerin algıları doğrultusunda, öğretmenlerin sahip oldukları etik değerlerin seviyesi bu araştırmanın problem durumunu oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Öğretmenlik, nesillerin yetiştirilmesinde ve toplumun şekillenmesi noktasında önemli bir meslek olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada, öğrencileri ile olan iletişimleri sonucunda öğretmenlerin öğrencileri üzerinde nasıl bir etik değerlere ilişkin algı oluşturduklarının belirlenmesi ve araştırma sonuçları doğrultusunda öğretmenlerin kendilerini etik algı konusu özelinde değerlendirme fırsatı bulmaları ve farkındalıklarının artması amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Eğitim, insanların öğrenmeye hazır olmaları ile birlikte ortaya çıkan ve yaşamları boyunca devam eden bir süreçtir. Eğitilebilir bir varlık olan insan eğitim konusunda ve bunu sağlayacak uzman kişiler konusunda önemli arayışlara girmiş ve bunun sonucunda öğretmenlik mesleği ortaya çıkmıştır. Bireylere bilgi aktarımını yapan, kişilerin yeteneklerini ortaya çıkaran ve toplumsal değerleri aktaran öğretmenlerdir.

Buradan hareketle, öğrencilerine doğru davranış biçimlerini öğretebilmesi, etik dışı uygulamalardan uzak durması ve onlar için olumlu bir rol model olması öğretmenlerin öncelikli görevleri arasındadır. Öğrencileri tarafından davranışları örnek alınan beden eğitimi öğretmenlerinin, yalnızca fiziksel gelişime yönelik değil, etik değerler gibi bilişsel bir konuda da katkıda bulunması gerekmektedir. Araştırmanın gerekçesi olarak bu durumun, örneklem grubu özelinde ne şekilde olduğunun araştırılması ve etik değerlerin eğitim alan çocuklar üzerinde öneminin ortaya konabilmesi adına önemli bir done olacağı düşüncesi gösterilebilmektedir.

1.4. Varsayımlar

- Katılımcıların, kendilerine uygulanan anket formunda ve ölçeklerde yer alan sorulara gönüllü bir biçimde ve doğru olarak yanıtladıkları varsayılmıştır.
- Araştırmada yer alan örneklem grubunun evreni temsil ettiği ve evrenin görüşlerini yansıtacağı varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

- Gerçekleştirilen araştırmanın bulguları, kullanılmış olan ‘’Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeği’’ ve “Kişisel Bilgi Formu”nun ölçtüğü nitelikler ile sınırlıdır.
- Araştırmada yer alan anket ve ölçek uygulamaları, 2017-2018 eğitim öğretim yılında, Ankara’da özel bir eğitim kurumunda ilköğretim seviyesinde bulunan öğrenciler ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Etik: Yunanca “karakter”, “adet”, “usul” veya “gelenek anlamına gelen “ethos” sözcüğünden türetilmiştir. Aynı zamanda etik gelenek, görenek ve iyi davranış anlamına gelmektedir (Mengüşoğlu, 1965).

Mesleki etik: Geçerli mesleki davranışlara kılavuzluk eden temel değerleri ve kavramları ifade eden, dünyanın neresinde olursa olsun, meslektaşların belirlenen davranış kurallarına uygun bir biçimde davranmalarını sağlayan bütünsel bir yapıdır (Şahin, 2003).

Beden eğitimi öğretmeni: Eğitimin temel ilkelerine uygun olarak gençlerin beden, ruh ve fikir gelişimlerinin sağlanması amacı ile okul içi ve dışı sportif faaliyetleri yapan, yaptıran ve düzenleyen bireylerdir (Karaküçük, 1991).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Etik Kavramı

Düşünceye dayalı olan çalışmalar kademeli olarak iyi ve doğru olanı bulma ve anlama yönünde yapılan araştırmalar etik felsefesinin oluşmasına çanak tutmuş ve etik kavramının evrensel değeri olan bir disiplin haline gelmesini sağlamıştır. Bu sürecin ortaya çıkışı ilişkilendirildiğinde, ahlak tarihçilerinin iyi ve doğru olduğu kabul edilenler hususunda düşündüklerini ifade ederken; 'bu kavramlar daima aynı olmasa da kabaca aynı doğru ve iyi kavramlardır ve bu durum bu kavramlara evrensellik katar' ifadelerini kullanmıştır (Maclntyre, 2001).

Etik kelimesi, Yunanca adet, anane mealine gelen ethos sözcüğünden meydana gelmiştir. Aynı zamanda iyi ve doğru davranış anlamlarına da geldiği görülmektedir (Mengüşoğlu, 1965). Bilinen bir zaman diliminde belirlenmiş bir insanlık açısından kabul edilen ahlak standartlarının değerlendirilmesi (Lagan, 2005), insanın davranışlarını etkileyen temel inanç ve tutumlar olan kişisel değerler açısından da değerlendirilmesi ve bir durum karşısında neyin doğru neyin yanlış olduğuna yol göstermesidir (Turnipseed, 2002).

Etik kavramının sınırları tam anlamıyla belirlenmemiş ve bu nedenle tam anlamıyla bir tanımlama yapmak oldukça zordur. Etiğin tanımıyla alakalı bilirkişiler uzmanlığıyla bağlantılı olarak tanımlama sistemine başvurmuştur. Bu doğrultuda bazı bilirkişiler etiği 'ilkeleri', bazıları 'kanunları', bazıları da 'dinsel değer' açıklamalarını meydana sunmuştur (Akgeyik, 2009).

Etik görüşleri içine alan bir araştırmada, bireyler tarafından sunulan yanıtların yarısı, etik kelimesinin, 'duygularımın bana neyin doğru olduğunu söylemesi' olarak dile getirdikleri görülmüştür. Kimse, alınan bireysel kararlara ulaşmak için, yasaları veya toplumsal değerleri bir yol gösterici olarak ve hatta kazanılanı en elit düzeye yükseltmeyi başarmak için etiği kullanabilir (Hartman, 1998).

Etik, kişinin bireysel ve toplumdaki yaşamıyla ilgili sorunlarını ve buradaki ahlak açısından hal ve hareketlerini anlatan ahlak felsefesi organıdır (Akarsu, 1998).

Etik, ahlak ışığı altında, bireyin ve bireyin oluşturmuş olduğu topluluk için en uygun olanının incelenmesi olarak açıklanmıştır. Başka bir bakış açısıyla etik, bir olay karşısında bütün ihtimalleri bir arada toplayarak hangi ihtimalin nerede kullanılması gerektiği, hangi ihtimalin kullanılıp hangisinin kullanılmayacağını, bizim neyi isteyip istemeyeceğimizi ve son olarak neye sahip olup neye sahip olamayacağımızı gösteren bir yol göstericidir. Etik, kişisel ve toplumsal yaşanan tecrübelerimizin bireyin hal ve hareketlerine yol göstermesi gereken kurallar ve kişinin doğumdan ölüme geçen süreçlerinin sınırları kapsamında araştırılmaya değer görülen normların seçilmesiyle ve buna bir anlam yüklenmesi bakımından bu normların akıl aracılığıyla ortaya koyulması gereken bir sistemdir (Tüsiad, 2005).

Felsefenin en eski dallarından olan etik, varlık, bilgi ve mantık alanlarındaki bilgilerin insan odaklı bir temelde şekillendirilerek anlam kazandırıldığı temel bir bilgi alanıdır. Kendine özgü objesi ve soruları olan bir bilme etkinliği alanı olarak da değerlendirilmektedir. Bu bakımdan tıpkı diğer bilgi alanlarında olduğu üzere normlara indirgenemez nitelikte bir bilgi dalıdır. Bir değer yargısının bir değer yargısıyla çatışması ile bir değer yargısının bir bilgi ile çatışması arasında yapılması gereken ayrıma yol göstermektedir(Kuçuradi, 1988).

İyi yaşamın nasıl ve ne şekilde olduğunu belirleyebilmek adına ahlaki soruların irdelenmesini sağlayan etik, amaç ile ahlaki kural arasında yaptığı ayrımda üç ayrı ifadeyi ele almaktadır

- Birey, ahlak sahibi olabilmek için öncelikle etik sahibi olmalıdır.
- İyi yaşamı amaçlayan etik, ahlaki kuralların eleğinden geçmelidir.
- Ahlaki kurallar uygulama noktasında bireyi çıkmaza sokar ise, o haldeetik amaca başvurmak kabul edilebilir bir tercih olarak değerlendirilmektedir (Gündüz, 2005).

Etik, kişiye özgü hayatı yansıtmakla birlikte daha geniş bir açıdan kişinin dahil olduğu toplum yapısı etik kuralların oluşmasında önemli rol oynamaktadır (Clarkburn, 2002). Etik değerler, kültür konusuyla alakalı olarak değerlendirilmekte ve etik kabullerin öğrenilen kavramlar olduğu görülmektedir. Etik eylem; karşıdaki bireyin inançlarına saygı gösterme ve kabullenme, kültürel oluşum ve değerlerin farkında olma, hoşgörü gösterebilme karşındakinin yerine koyabilme davranışı sergileme kavramlarından oluşmaktadır (Bagnall, 2002).

Etik, insanlık tarihi boyunca var olmuş ve anlaşılmaya çalışılmış felsefi bir olgudur. Çünkü insan yaşamının her anında bireyin davranışlarını belirleyen bir ahlak felsefesi söz konusudur. Dolayısıyla, nereden gelirse gelsin merkezinde insan unsuru vardır. Temelini dinden de alsa insanın kendisinden de alsa ahlakın objesi insandır. Ahlakın insan temelinden kast edilen, ahlak ölçütleri belirlenirken ve bir davranışa ‘’Ahlakilik’’ özelliği kazandırılırken dayandığı temel unsurun insan olmasıdır (Kavi ve Koçak, 2013).

Beşeri eylemleri konu alan etik, aynı zamanda felsefi öğretinin bir parçası olarak görülmektedir. Etik, bireyler arasındaki etkileşimlere etki eden değerlerin ahlaki yönden taşıdığı vasıfları incelemektedir (İşgüden ve Çabuk, 2006). İlkeler ve gayeler arasındaki muvazene durumunu ifade eden etik kurallar aynı zamanda fiillere kılavuzluk eden bir kavram olarak da karşımıza çıkmaktadır(Peterson ve Potter, 2004).

Etik, iyi algılanan yaşamın ne biçimde olduğunu belirlemek amacı ile ahlaki sorunların incelemesi olarak kabul edilmektedir. Etik amaç ile ahlaki kural arasında üç adet farkın olduğu belirtilmektedir. Buna göre:

- Bireyin ahlak sahibi olması için önce etik sahibi olması gerekmektedir.
- Etik amaç ahlaki kuralların süzgecinden geçmelidir.
- Ahlaki kurallar uygulamada çıkmaza girerse, etik amaca başvurmak uygun kabul edilmektedir (Gündüz, 2005).

Etiğin konusunu, her türlü insan faaliyeti ve eyleminden ziyade ahlaki eylemler oluşturmaktadır. Etik, bir eylemin ahlaki açıdan iyi olarak tanımlanmasını sağlayan niteliksel durumu incelemektedir(Pieper, 2002).

Genel anlamıyla etik, bireyin davranışının doğruluğunun belirlenmiş kurallara göre uygunluğu ile alakadar olan bir kavramdır (Thiroux, 1998). Bu sebepten dolayıdır ki, etik olma halinin onayı, toplumsal değerlere ve yasalara mütenasip olmak ile yakından ilişkilidir. Ahlak, Arapçada yer alan ve yaradılış, tabiat anlamına gelen ‘’hulk’’ kelimesinden Türkçeye geçmiştir (Yücel ve Çiftçi, 2012; Helvacı, 2010). Ahlak aynı zamanda, kişinin sosyal çevresinde uyum göstermesi elzem olarak kurallar silsilesinden meydana gelmektedir(Türk Dil Kurumu, 2018).

Etik ile ahlak arasındaki fark incelendiğinde ise karşımıza etiğin daha evrensel ve kapsayıcı olduğu gerçeği çıkmaktadır (Helvacı, 2010). Ayrıca etik, ahlakın felsefi boyutunu oluşturan soyut bir kavram olarak ifade edilebilmektedir (Gül ve Gökçe, 2008). Etikle alakalı normlar daha genel ve geniş olmakla birlikte kolaylıkla değiştirilememektedir (Aydın, 2006Akt: Arıkök, 2017).

Toplumda kabul gören ahlaki normlar öznel ve nesnel olmak üzere ikiye ayrılmaktadırlar. Öznel ahlak kuralları bireyin kendisine yönelik olan davranışlarını, nesnel ahlak kuralları ise bireyin topluma karşı olan davranışlarını ifade etmektedir (Gözübüyük, 1993).

Toplumlar tarafından evrensel anlamda benimsenmiş ve kabul görmüş etik ilkelere baktığımızda karşımıza şu kavramlar çıkmaktadır:

- Adalet,
- Eşitlik,
- Doğruluk,
- Dürüstlük,
- Tarafsızlık,
- Sorumluluk,
- İnsan hakları,
- Hümanizm,
- Bağlılık,
- Demokrasi,
- Olumlu insan ilişkileri.
- Hukukun üstünlüğü
- Sevgi
- Laiklik
- Şeffaflık
- Emeğin karşılığının verilmesi
- Hak ve özgürlük
- Tutumluluk
- Hoşgörü

Yine aynı şekilde evrensel anlamda kabul görmüş etik dışı olarak nitelendirilen ilkeler ise şu şekildedir:

- Ayrımcılık,
- Kayırmacılık,
- Yasa dışı kolaylık sağlanması,
- Mobbing uygulaması,
- Gereken ilgiyi göstermeme,
- Sömürü,
- Bencillik,
- Yolsuzluk,
- Şiddet,
- Baskı,
- Saldırganlık,
- Hakaret ve küfür,
- Bedensel ve cinsel taciz,
- Yetki ve görevlerin doğru yönde kullanılmaması,
- Dedikodu,
- Zimmet (Çinkılıç, 2018).

2.2. Mesleki Etik

Strike ve Ternasky'ye (1993), göre son yıllarda öğretmenlerin mesleki etiği konusu üzerinde epeyce durulmaktadır. Bunun nedeni profesyonelliğe verilen önemin artması, öğrenci ve öğretmen nüfuslarındaki değişiklikler, okullarda ve sınıflarda uygulanan yasalar, mesleki yanlış davranış konusunda bilincin artması, eğitimi ebeveynlerin müdahalesinin artması, mesleki etiğin boyutlarını ve sorunlarını idrak etmemizi değiştiren yeni etik çerçevelerinin oluşmasıdır.

Öğretimin profesyonelleşmesi konusunda önemli iki nokta vardır. Bunlardan birincisi mesleki pratiğin entelektüel olarak saygı duyulan bir bilgi temelini oluşturmasıdır. İkincisi bu mesleğin ve bu meslek üyelerinin kendi iradesi ile hareket ediyor olması ve meslekten

olmayan kişilerden ya da hükümet kuruluşlarından etkilenmeden mesleki karar vermede hür iradeye sahip olmasıdır (Strike ve Ternasky, 1993).

Meslek; bireysel ve toplumsal hayatımızda zaruri olarak yer alan bir iş bölümü ve temel ihtiyaçların karşılanmasına yönelik bir uğraşı olarak tanımlanabilmektedir (Alkan, 2000).Bir başka deyişle meslek, bireylerin hem kişisel hem toplumsal yaşamlarında ihtiyaç duydukları temel unsurları karşılamak amacı ile sürekli olarak icra ettikleri bir iş, tutulan yol ve uğraş alanıdır (Pelit ve Güçer, 2006).Yadov (1977Akt: Manolova, 2011)'a göre ise meslek; geniş bir maddi ve manevi üretim alanında yer alan, özel bilgi ve eğitime gereksinim duyan ve toplumsal iş paylaşımında düzenin içinde kabul edilmiş olan görevlerin etkili bir biçimde yerine getirilmeleri için üyelerine sorumluluk yükleyen etkinlik alanıdır.

Etik, çeşitli mesleklerin uygulanması esnasında muhakkak uyulması gereken değerlerin başında yer almaktadır. Siyaset, yargı, ticari meslekler, tıp, eğitim, bilim, sanat ve basın-yayın alanlarına bakıldığında kabul gören değerler arasında etik ilkelerin ön plana çıktığı görülmektedir (Şen, 2014Akt: Coşkun, 2016).

Günümüzde yaşanan ve bu sayede farkındalık yaratan etik problemler, bu problemlerle mücadele etme girişimlerini de beraberinde ortaya çıkarmıştır. Farklı alanlarda karşılaşılan etik sorunların çözümüne yönelik ortaya atılan fikirler neticesinde de mesleki etik kavramı ortaya çıkmıştır (Tepe, 2011).

Bireylerin toplumsal yaşamlarının önemli bir parçası olan meslek yaşantılarının kendine has kuralları ve etik anlayışı bulunmaktadır. Bu doğrultuda, etik disiplininin bir alt dalı olan meslek etiği, meslek yaşantısındaki davranışlara yön veren, neyin yapılabilir neyin yapılamaz olduğu konusunda yol gösteren etik prensipler ve standartların bir araya gelmesi ile oluşmaktadır (İşgüden ve Çabuk, 2006).

Mesleki etik, geçerli mesleki davranışlara kılavuzluk eden temel değerleri ve kavramları ifade eden bir kavram olarak kabul edilmektedir. Meslek etiğinin en önemli özelliklerinden biri, dünyanın neresinde olursa olsun, meslektaşların belirlenen davranış kurallarına uygun bir biçimde davranmalarının gerekli olarak görülmesidir (Şahin, 2003).

Meslek etiğinin temelini insan ilişkilerinin oluşturması sebebi ile herhangi bir meslek grubuna mensup kişilerin, hizmet verdikleri bireylerle olan ilişkilerinde belli başlı etik normlara uymaları gerekmektedir (Aydın, 1986). Meslek beş önemli bileşenden meydana gelmektedir. Bunlar ise şu şekildedir;

- Meslek gruplarındaki bireylerin sahip oldukları güç,
- Toplumda edinilen saygı,
- Eğitim ve özel bilgilerin seviyesi,
- Meslek üyelerin davranışlarını düzenleyen kural ve normları geliştiren kurumsal bir yapı,
- Mesleki kültür (Angelovskiy, 2010).

Bu kavram ile ortaya konulmak istenen bir tür özel nitelikli olarak kabul edilen normlardır. Bu normların o mesleği icra eden herkes tarafından, kendi dünya görüşünden, kültüründen, ideolojisinden, dininden bağımsız olarak her yerde ve şartta uygulaması beklenmektedir (Kuçuradi, 2002 Akt: Coşkun, 2016).

Bir mesleğe mensup bireyleri ilgilendiren meslek etiği kavramı, söz konusu meslek nerede icra ediliyor olursa olsun uyum gösterilmesi umulan değerleri içermektedir. Bu bakımdan aynı zamanda bir mesleğe hüviyet sağlayan ve cihanşümul vasıflara ulaşmasını sağlayarak meşrulaştıran bir fonksiyon görevi görmektedir. Direkt bir biçimde topluma yönelik meslekler için sınırları çizen değer ve ilkeleri kapsamaktadır. Fakat çeşitli mesleklerin kendi devinim kaideleri daha kapsamlı tahlillere ihtiyaç duymaktadır(Erdem vd., 2014).

Meslek etiği, öncelikli olarak, belli bir meslek grubunu veya otorite tarafından ahlaka uygun olarak kabul edilmiş olan davranış normlarına uyulmasını talep etmektedir. Bu noktada, ilgili meslek grubuna mensup bireylerinden işlerini en güzel ve doğru bir biçimde icra etmeleri, muhataplarına saygı duymalarını, yalan söylememelerini ve buna benzer etik normlara uygun davranışları göstermelerini istemektedir. Mesleki etik ilkelerinin temel işlevleri incelendiğinde, şu üç ana başlık altında toplanabildiği görülmektedir:

- Yetersiz ve ilkesiz üyeleri ayırmak,
- Meslek içi rekabeti düzenlemek,
- Hizmet ideallerini korumak (Uzun, 2011).

Meslek etiğini etkileyen davranışların kaynağını oluşturan faktörler incelendiğinde ise yine üç ana başlık altında bu faktörlerin ayrıştığı gözlemlenmektedir. Bunlar şu şekildedir:

- Sosyal çevre,
- Kişisel etik,
- İşletme özellikleri (Akdoğan, 2003).

Mesleki etik değerlere uyulmaması durumunda karşılaşılacak durumların bireysel, kurumsal ve toplumsal olarak etkilerinin olacağı belirtilmektedir. Söz konusu etkilerin detayların aşağıda incelenmiştir:

Bireysel etkiler:

- İşini kaybetme,
- Güvenirliğini yitirme,
- Saygınlığını kaybetme,
- Toplumdan soyutlanma,
- Kişisel benliğin zarar görmesi,
- Mesleksel ve örgütsel bağlılığın zayıflaması,
- Çalışma arkadaşlarıyla ilişkilerin bozulması,
- Özsaygının yitirilmesi,
- Kişisel imajın bozulması.

Kurumsal etkiler:

- Saygınlığını yitirme,
- İmajının zedelenmesi,
- Müşterisini kaybetme,
- İşbirliğinin zayıflaması,
- Kurum içi iletişimin zarar görmesi,
- Örgütsel bağlılığın zayıflaması.

Toplumsal etkiler:

- Yozlaşmanın kurumsallaştırılması,
- Etik değerlerin önemini yitirmesi,
- Anemik davranışların yaygınlaşması (Milli Eğitim Bakanlığı, 2006).

Herhangi bir mesleğin icrasında, meslek elemanları mesleki etik kurallarına ne kadar bağlı kalırlarsa, o meslek de toplum gözünde o denli saygı ve güven kazanmaktadır. İş yaşamında meslek elemanının kendisine verilen iş veya görevleri bütün özellikleri ile kavraması, mesleki açıdan değerlendirerek kendisinden beklenen hizmeti mesleğinin özelliklerine uygun olarak vermesi mesleğinin gereklerinden olarak görülmektedir. Toplumun saygı ve güvenini yitirmiş olan bir meslek, inkişaf potansiyelini yitirerek mesleğin mensuplarına yarar sağlayamaz vaziyete gelmektedir. Meslek etiği bu nedenle, genel ahlak kurallarından fazlasını temsil etmekte ve mesleki bilgi ve uzmanlık nedeniyle meslek üyelerine yüklenen bir sorumluluk olarak görülmektedir (Başpınar ve Çakıroğlu, 2011).

Aldemir ve diğerleri (2003) ise iş etiğini, iş ortamında ahlaki standartlar geliştirme çabası olarak açıklamaktadır. İş ahlakı, işi yerine getirirken hakim olunması istenen, büyük ölçüde idealize edilmiş ve bu nedenle herkesçe kabul edilmesi beklenen değerlerin tamamıdır. Ancak Aldemir iş ahlakı kavramı iş görme anlayışına özdeş olarak gösterilirken, 'idealize değer' öğesine karşılık gelen iş etiği kavramı daha evrensel olarak görülebilmektedir (Akt. Ünal, Yılmaz, 2006).

Demirdöven (2006), insana yönelik hangi meslek söz konusu olursa olsun, mesleğin meslek olmasını sağlayan ve değişmeleri mümkün olmayan yapısal unsurların amaç, bilgi ve uygulama üçlüsü olduğu açıklanabilir. Amaç, bilgi ve uygulama üçlüsü, birbirleriyle ilgisinde bir mesleği bütünlüğünde ortaya çıkarır. Dolayısıyla, etik olsun ya da olmasın bir meslekle ilgili bir problem ortaya çıktığında ilk bakılması gereken yer, bu üçlüyü oluşturan öğelerin her biri ve onların aralarındaki ilişkiler olmalıdır.

2.3. Eğitim ve Etik

Toplumu oluşturan bireylerin aldığı eğitim ve bilgi kapasitelerinin karakterlerinin oluşumunda oldukça önemli bir faktör olduğu görülmektedir. Eğitim, bir yandan bireyin toplum değerlerini ve makul davranış biçimlerini edinmesini sağlarken diğer yandan da ekonomik sistemin ihtiyaç duyduğu nitelikleri kazandırmaktadır. Dolayısıyla eğitim, bireyin topluma entegre olmasını ve ihtiyaç duyduğu beceri ve davranışlar ile donatılmasını

sağlamaktadır. Bu açıdan eğitim; bir ülkenin iktisadi, toplumsal ve kültürel hayatını etkilemekte, gelişiminde ve kalkınmasında itici bir gücü oluşturmaktadır (Çakmak, 2008).

Eğitim veren kurumların öncelikli amacı, öğrencilerinin hem dünyayı hem de kendilerini keşfetmelerine sağlayan, araştırmaya ve analitik düşünebilmeye yönelten bir eğitim biçimi sağlamak olarak ifade edilmektedir. Bu sayede öğrenciye değerlendirme becerileri kazandırılarak kendisinin ilgi duyduğu alanlara yönelmesi ve kişisel özerkliğinin sağlanması hedeflenmektedir. İdeal olan bir eğitimin bu şekilde gerçekleşmesi gerektiği ifade edilmektedir (Billington, 2003).

Tarihsel sürece bakıldığında, birçok düşünürün eğitim kavramını farklı açılardan ele aldığı görülmektedir. Durkheim eğitimi, fizik ve toplumsal çevrenin insan üzerinde meydana getirdiği etkilerdir olarak tanımlamakta iken Kant ise, insanın her açıdan mükemmelleştirilmesi olarak ifade etmiştir. Eğitim, bireyin kendisi ve başkaları için bir saadet vesilesi olmakla birlikte eğitimin aynı zamanda faydacılık merkezli olduğu ve iyi yaşama imkanlarını tesis eden faaliyetlerin tamamını kapsadığı belirtilmektedir (Tezcan, 1984).

Eğitim faaliyeti, başlangıçta aile içerisinde gerçekleşmekte, daha sonra bilgilerin artıp karmaşıklaşması ile birlikte eğitim faaliyetlerinin tamamen bu amaçla yapılandırılmış olan kurumlarda ve görevi yalnızca öğretmek olan kişilerce yapılması gerektiği zaman içerisinde fark edilmiş ve benimsenmiştir (Oktay, 1991).

Amacı iyi ve doğru insan yetiştirmek olan eğitim ve iyi/kötü kavramlarını irdeleyen etik olguları pek çok noktada tabi olarak kesişmektedir. Ahlakilik ve eğitim birbirlerini karşılıklı olarak tamamlamaları sebebinden ötürü, etik kavramı ile pedagojinin de bireylerin ahlaki faktörler doğrultusunda yetiştirilmesi adına yakın oldukları görülmektedir. Bu noktadan hareketle etik, eğitim ortamında verimli bir biçimde gelişmekte ve eğitim de kavramsal olarak amacına ulaşabilmek adına etik olgulardan faydalanmaktadır. Eğitim kavramının en önemli noktasında yer alan öğretmenlerin topluma hizmet noktasında ayrıcalıklı bir görev üstlendikleri ve bu nedenle de etik davranışları benimseme konusunda üstlendikleri sorumlulukların yadsınamaz boyutlarda olduğu görülmektedir. Etik olgular dahilinde davranmak eğitim kurumlarında yer alan tüm bireylerin yasal zorunluluğu olduğu gibi aynı zamanda insani bir zorunluluk olarak da kabul edilmektedir (Uğurlu, 2009).

Etik ilkeler aynı zamanda toplumlarda yasa gücünde bir etkiye sahiptir. Gelişkin toplumlarda öğretmenlik mesleğinin etik ilkeleri alakadar tarafların iştirakiiletayin edilmekte, etik

ilkelere yönelik eğitim, görev evvelindeki meslek eğitiminden itibaren devamlılık göstermekte ve etik ilkelere münasip uygulamalara önem verildiği görülmektedir (Şahin, 2003).

Toplumun tinsel ve etik değerlerini eğitim vasıtası ile aktarımını sağlama, öğrenci öğretmen etkileşimin de muayyen ahlaki kaidelerin içinde kalma, öğrencileri korkutmama, kendi öğreti ve düşüncelerini öğrencilere empoze etmeme, meslektaşlara insani davranma, yolsuzluklardan kaçınma, okul kaynaklarını savurganca tüketmeme, adil olma gibi özellikler doğrultusunda etik kavramının eğitimin içinde ne denli önemli bir şekilde yer aldığını göstermektedir (Yaşaroğlu, 2007).

Eğitim, insanı doğumdan ölüme dek etkileyen ve bireylere şekil veren bir süreçtir. Etik ise insanın hangi eylemi ne şekilde yapmalıyım sorusuna yanıt vermeye çalışırken başvurduğu bir kavramdır. Eğitim ve etik arasında bu anlamda zorunlu bir ilişki bulunmaktadır. Sokrates bunu 'kendini tanı sözü ile ifade etmektedir. Bu bağlamda eğitim, yaşam boyunca süren etik eylemler aracılığı kendini tanıma süreci olarak görülmektedir (Aydın, 2013).

2.4. Öğretmenlik Mesleği Etiği

Türkiye'de diğer bazı mesleklerle karşılaştırma yapıldığında ve uygulamalara göz atıldığında, gerçekten öğretmenliğin bazı kişiler tarafından bir meslek olarak görülüp görülmediği tartışma konusu olmuştur. Bir işin meslek olarak tanımlanabilmesi için 'mesleğe başlangıçta bir denetim/seçme sistematiğinin olması, mesleğin kendisine ait bir meslek ahlakının olması, mesleğin toplum gözünden onaylanması' gibi koşullar aranmaktadır. Bu pencereden bakıldığında eski zamanlarda öğretmenlik mesleğinin Türkiye'de gerçekten bir meslek olarak değerlendirilip değerlendirilmediğinin kapsamında yapılan tartışma ve eleştirilerin doğru olduğu görülmektedir.(Şişman, 2007).

Tezcan (1985) uzun süren tartışmalar sonucunda, öğretmenliğin kendine mahsus bir meslek olduğu, bir meslekte bulunması şartı aranan her türlü özelliklere sahip olduğu konusunda hem fikir olunduğuna dair açıklamada bulunmuştur. Öğretmenlik mesleği, eğitim öğretim ile bağlantılı olan sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsellik ve teknolojiye hakim, alanda özel uzmanlık bilgi ve becerisini temel alan akademik çalışma ve mesleki bilgi birikimi gerektiren üst düzey bir uğraş alanıdır (Erden, 1998).

Vural (2004), öğretmenliği meslek yapan şartları genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisinin kazanıldığı bir eğitim bütününden geçme, yeterli zamanı içinde barındıran alan çalışması, mesleğe giriş kontrolü, meslek ahlakı, mesleki ilerleme, hizmet gereklilikleri ve toplumun meslek olarak kabul etmesi şeklinde açıklamıştır. Meslek olma şatları açısından toplumdan topluma değişiklik göstermesine rağmen öğretmenliğin bir meslek olduğu artık kabul görmektedir. Ayrıca meslek olma şartlarının gerekliliklerini karşılaması açısından tüm toplumlarda giderek önemli gelişmeler var olduğunun da altını çizmek gerekir. Öğretmen olanların, 'tüm mesleklerin meslek insanını ortaya çıkartması, eğitmesi' açısından diğer mesleklerin bir adım daha önünde olmakta ve farklı bir özelliği içinde barındırmaktadır. Bu sebeple öğretmenlik mesleğinin de kendine has özellikleri bağlamında bir mesleki etiğe sahip olması gerekmektedir (Toprakçı, Bozpolat ve Buldur, 2010). Avrupa Birliği Öğretmen Yetiştirme Raporunda da öğretmenlik mesleğinin profesyonelleşmesini ve profesyonel öğretmenlerin;

1. Çalışma, öğretim ve öğrenmeyle bağı olan araştırma sonuçlarına dayalı bilgiye sahip,
2. Etkili öğretme, öğrenme ve çalışma süreçlerinin geliştirilmesi için fazlaca tecrübesi olan,
3. Kendi kendini özgürce yöneten, yeterli bilgiye sahip, öğrencileriyle alakalı, eleştirilere açık, aydın, bilim, teknik kültürün değişik dallarında özel öğrenim görmüş, münevver,
4. Öğretmenlik mesleğini içine alan özerk meslek birliklerinde görev yapan,
5. Meslek etiğini kendinden bir parça sayan kişiler olması beklenmektedir (YÖK, 2007).

Öğretmenlik mesleği, insanların birbiriyle iletişiminin üst düzeyde olduğu ve ahlaki sorumluluklara sahip etik bir meslektir (Şentürk, 2009). Milli Eğitim Temel Yasasının tanımladığı öğretmenlik şu şekildedir 'Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üstlenen bir meslektir' (Türkoğlu, 2011).

Eskicumalı'ya göre (2002), öğretmenlik mesleğinin temel özellikleri 'kişisel özellikler' ve 'mesleki özellikler' olmak üzere iki farklı tanımlamada incelenmektedir.

Kişisel özellikler açıklandığında; öğretmenliğin içten gelen sevgi mesleği olduğu, sahip olunması gereken iyi bir iletişim kanalı.

Mesleki özellikler açıklandığında; öğretmenlik mesleğinin alan bilgisi, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi ile ilgili yeterlilikleri gerektirdiği, öğretmenlerin öğretme görevi

yanı sıra, öğrenci ebeveynlerine ve insanlığa karşı da sorumluluk sahibi olmaları gerektiğini açıklamaktadır.

Öğretmenlik mesleğine sahip çıkan, bu mesleğin bir parçası olmakla övünen, mesleki etiğe değer veren öğretmenler, mesleğin gerektirdiği temel nitelikleri de sahip demektir (Şiman ve Acat, 2003).

Öğretmenlik mesleği, eğitim faaliyetleri ile alakadar olan toplumsal, kültürel, iktisadi, bilimsel ve teknolojik niteliklere sahip, alana yönelik hususi uzmanlık bilgi ve becerisini esas alan, akademik çalışma ve mesleki bilgiye sahip olunmasını icap eden profesyonel konumda bir uğraşı alanı olarak tanımlanabilmektedir (Erden, 1998).

Öğretmenlik mesleği, tüm mesleklerin meslek insanını ortaya çıkartması açısından değerlendirildiğinde diğer mesleklerden onu ayıran bir niteliğe sahip olduğu görülmektedir. Bu sebepten dolayıdır ki, kendine özgü nitelikleri içeren, mesleki etik kurallarını içinde barındırması beklenmektedir (Toprakçı, Bozpolat ve Buldur, 2010).

Bu doğrultuda öğretmenlik mesleğini profesyonel olarak icra eden bireylerden aşağıdaki unsurlara ilişkin beklentiler mevcuttur:

- Öğretim, öğrenme ve çalışmaya ilişkin araştırma sonuçlarına dayalı bilgi donanımına sahip olmalı,
- Etkili öğretme, öğrenme ve çalışma aşamalarının üst seviyeye çıkartılması için varlıklı ve doğru kabul edilen deneyimlerle donatılmış olmalı,
- Kendi kendini özgürce yöneten, yeterli eğitimlere sahip, talebeleriyle alakalı, eleştirilere açık ve entelektüel bir yapıya sahip olmalı,
- Öğretmenlik mesleğiyle ilgili özerk meslek örgütlerinde sorumluluk almalı,
- Meslek etiğini kendisinden bir parça sayan bireyler olmalı (Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri, 2007).

Meslek olan öğretmenlik, toplumsal karşılıklı iletişimin fazlaca bir biçimde yaşandığı ve ahlaki açıdan üzerine düşen görevleri beraberinde yerine getiren bir kavramdır. Öğretmenlik mesleğini bu özellikleri ile birlikte benimseyen, mesleğinin gerektirdiği etik normlara önem veren öğretmenlerin, mesleğin şart koştuğu temel vasıflara da sahip olduğu düşünülmektedir (Şentürk, 2009; Şişman ve Acat, 2003).

Topluma dahil olacak çocuk bireyler, öğretmenleri vasıtası ile içinde bulundukları toplumun örf, gelenek ve değerlerini öğrenmekte ve öğretmenini rol modeli alarak, tutum, davranış ve

değerlerini geliştirmektedir. Bu noktadan hareketle, öğretmenlerin gerek olumlu gerekse de olumsuz yönden çocukları en fazla etkileme potansiyeline sahip bireyler oldukları görülmektedir. Bu nedenledir ki, nitelikli öğretmenler çocukları olumlu yönde etkilerken, niteliksiz ve mesleğinin gerektirdiği değerleri kavrayamamış öğretim neferleri de talebelerini negatif yönden etkilemektedirler (Tanrıöğen, 2002, s. 279).

İyi ve vasıf sahibi bir öğretmende bulunması gereken özellikler şu şekilde belirtmektedir:

- Sınıf yönetimi düzgün olmalı,
- İnanma ve bağlanma duygusu oluşturmalı,
- Mesleki otoritesi olmalı,
- Mesleki etiği kendisine yol gösterici olarak belirlemeli,
- Bilgi birikimi olmalı,
- Toplum tarafından kabul görmeli,
- Yanlı olmamalı,
- Öğrenmeyi sağlamalı,
- Yol gösterici olmalı,
- Ders anlatımında etkili sunma yeteneğine sahip olmalı (Sünbül, 2002).

Etik olarak olgunlaşmış ve belli bir seviyeye ulaşmış bireyde bulunması gereken; insani değerlere saygı, diğerkâm olabilme, sosyal sorumlulukların bilince olma, doğru ve dürüst olma, çatışma ortamlarında barışçıl çözümler sunma gibi özellikler, eğitimin odak noktası bir öğretmen tarafından benimsenmesi gereken faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır (Türkoğlu, 2011).

Öğretmenlikle ilgili temel anlamda dört yeterlilik kıstası bulunduğu belirtilmektedir. Bunlar şu şekilde sıralanmaktadır:

- Alan bilgisi konusunda yeterlilik: Öğretmen yetiştirme programlarında yer alan öğretmen adaylarının özellikle belirli bir alanda uzmanlık bilgi ve birikimine sahip olması amaçlanmalıdır.
- Öğretmenlik meslek bilgisine ilişkin yeterlilik: Öğretmen, sahip olduğu bilgiyi nasıl ve ne şekilde öğretebileceğini ve öğrencisine aktarabileceğini bilmelidir. Bir öğretmenin, bir alanda uzmanlık bilgisine haiz olmasının yanı sıra öğretmenlik mesleğine ilişkin belirli becerilerin de mevcut olması gerekmektedir.

- Genel kültür alanında yeterlilik: Öğretmen adaylarının ve öğretmenlik mesleğine mensup bireylerin, sahip olmaları gereken mesleki alan bilgisine ek olarak geniş bir dünya görüşüne ve genel kültür kapasitesine sahip olmaları beklenmektedir.

Etik değerlere sahip olma yönünden yeterlilik: Öğretmenlik mesleğinin icra edilmesi esnasında uyulması gereken belli başlı ahlaki ve etik ilkeler, mesleğe ve topluma ilişkin bazı değerler mevcuttur. Mesleğin temel değerleri olarak da görülen bu ilkeler aynı zamanda mesleğe olan bağlılığın da önemli bir ölçütü olarak kabul edilmektedir (Şişman ve Acat, 2003).

Öğretmenlik mesleği açısından etik kavramı, genel anlamı ile öğrenciler, toplum ve diğer meslektaşlar ile olan ilişki ve etkileşim alanlarında izlenmesi gereken kuralların ve yapılan görevin gerektirdiği sorumlulukları ifade etmektedir(Erdem ve Şimşek, 2013).Öğretmenlik meslek etiği ilkeleri;

- Profesyonellik,
- Hizmette mesuliyet,
- Adalet,
- Eşitlik,
- Sağlıklı ve güvenlikli bir ortamın tesis edilmesi,
- Yolsuzluk yapmamak,
- Dürüstlük-doğruluk ve güven,
- Tarafsızlık,
- Mesleki bağlılık ve sürekli gelişme,
- Saygı,
- Kaynakların verimli kullanımı olmak üzere on bir başlık altında toplandığı görülmektedir (Aydın, 2013).

Öğretmenlik mesleğinde diğer mesleklerden farklı olarak etik normlar çerçevesinde gösterilmesi gereken davranışlar ana başlıklar halinde belirlenmiştir. Bu davranışları şu şekilde sıralamak mümkündür.

- Başkalarının düşüncelerine önem verir,
- Davranışlarında saygılıdır,
- Farklılıklara karşı peşin hükümlü değildir,
- Her öğrencinin muvaffakiyetine inanır,

- Çocuk haklarının kollanmasının elzem olduğuna inanır,
- İnsan haklarına saygı duyar,
- Demokratik tutum ve davranışlara sahiptir,
- Lokal ve evrensel değerlerin gelişimine müzaheret eder,
- Toplumsal ve meslekî etik değerleri tesahup eder,
- Bilgi ve iletişim teknolojileri ile ilgili yasal ve ahlaki mesuliyetlerini bilir,
- Davranışlarında insicamlı ve dürüsttür,
- Engelli haklarına saygı duyar,
- Bireylere karşı incitici değildir,
- Resmiyete ve mahremiyete uyar,
- Mesleki sırları kimseyle paylaşmaz,
- Dedikodudan sakınır,
- Tecrübe ve bilgilerini arkadaşları ile paylaşır,
- Mesuliyetlerini yerine getirir,
- Topluma karşı sorumluluk şuuruna sahiptir,
- Adil tutum ve davranışlara sahiptir (Ekinci ve Öter, 2010 Akt: Coşkun, 2016).

Etik kaidelere uyum gösterme mesuliyeti bulunan ve toplumun geleceğinin sorumluluğunu üstlenmiş olan öğretmenlerin etik açıdan şu kıstaslara haiz olmaları beklenmektedir

- Öğretmenlerin öncelikli olarak yapabilecekleri hataların başında; öğrenciler arasında varlıklı-yoksul, başarılı-başarısız ayrımının yapılması gelmektedir. Bu durum, öğretmenlik meslek etiğine kesinlikle aykırı olarak nitelendirilmekte ve bu tip ayrım yapma yoluna giden öğretmenlerin, başarısız öğrenci üzerinde olumsuz anlamda etki yaptığı bilinmektedir. Bu durum, başarısız öğrenciyi daha da fazla başarısızlık ile karşılaşması durumuna itmektedir. Dolayısı ile, mesleğini doğru bir şekilde icra etmeyi düstur edinmiş öğretmenin, öncelikli olarak her türlü faaliyetinde adalet olgusunu ön plana alması gerekmektedir.
- Öğretmenlik meslek etiğine çerçevesinde gerçekleştirilen aykırı davranışlardan biri diğer, öğretmen mesleğinin amaç ve hedeflerine hizmet etme misyonundan yoksun olan bazı öğretmenlerin, velilerin meslek grupları ve gelir durumlarına göre davranış ve tutumlarını biçimlendirme durumudur.
- Öğretmenlerin muhakkak bağlı kalması gereken ilkeler; doğruluk, tarafsızlık, dürüstlük ve güven olarak sıralanmaktadır. Bu dört önemli ilkeyi benimsemiş olan

öğretmenler hem kendisinin sahip olması gereken özgüveni sağlamış hem de öğrencisinin ve toplumun güvenini kazanmış olacaktır.

- Öğretmenlerin devamlı bir biçimde gelişme içerisinde olmaları gerekmektedir. Bu durum öğretmenlerin kendilerinin yanı sıra toplumun faydasına da olmasından ötürü son derece önem taşımaktadır. Bu anlamda öğretmenlerin yenilik kavramıyla içli dışlı olması gerekmekte, yeni bilgiler, yenilikler, mevcut olanaklardan yeterince yararlanma, icra ettiği mesleğin yaşam seyrinde meydana gelen gelişme, yayınların sürekli izlenmesi ve mesleğe yeni başlamış olan meslektaşlarının uyum sorunlarının en aza indirgenmesine yardımcı olma ve uyum sürecini en iyi şekilde değerlendirmesi için gereken özveriyi göstermesi gerekmektedir.
- Devlet ve milletlerin bekalarında, toplumsal değerlerin ve birikimlerin kilit rol oynadığı görülmektedir. Toplumu ayakta tutan ve yaşatan sahip olduğu değerleridir. Öğretmenlere ait olan bu önemli görev, öğretmenler tarafından yeterince kavranmalı ve gerek öğrenciler gerekse de toplumun bu durumu her yönüyle idrak etmesi sağlanmalıdır (Tozlu, 2003).

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada, ilköğretim öğrencilerinin algılarına göre beden eğitimi öğretmenlerinin etik değer anlayışlarının incelenmesi ve bu algıların öğrencilerin sınıfı ve cinsiyetine göre ne düzeyde değiştiğinin tespit edilmesi amacı ile betimsel model kullanılmıştır. Betimsel model, bir değişkene ait verilerin elde edilmesi, işlenmesi ve sunulması ile meydana gelen istatistiksel işlemlerden oluşmaktadır (Büyüköztürk, 2010).

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırma evrenini 2017-2018 öğretim yılında en düşük 4. sınıf ve en yüksek 8. sınıflarda yer alan öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemini ise Ankara Çankaya ilçesinde özel bir eğitim kurumunda eğitim gören ve çalışmaya gönüllü olarak katılmış 331öğrencioluşturmaktadır. Araştırma örnekleminin belirlenmesinde basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır**.** Basit tesadüfi örnekle yöntemi, evreni oluşturan her bireyin örneğe dahil olma ihtimalinin eşit olduğu örnekleme yöntemidir (Arıkan, 2004).

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada, araştırmacı tarafından hazırlanmış ‘’Kişisel Bilgi Formu’’ ve Gündüz ve Coşkun (2012) tarafından geliştirilmiş olan ‘’Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeği’’ kullanılmıştır. 30 sorudan, mesleki yeterlilik ve mesleki sorumluluk olmak üzere 2 alt boyuttan oluşan bu ölçek 5 ‘lilikert tipi bir ölçektir. Mesleki sorumluluk alt boyutunda 19, mesleki yeterlilik alt boyutunda ise 11 soru bulunmaktadır. Ölçeğin geliştirilme aşamasında yapılan güvenirlik testlerinde Cronbach’s Alpha değerleri ilk alt boyut için ,93 ve ikinci alt boyut için ,85 olarak tespit edilmiştir. Bu çalışma kapsamında yapılan güvenirlik testlerinde ise Cronbach’s Alpha değerleri ilk alt boyut için ,94 ve ikinci alt boyut için ,86 olarak tespit edilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde demografik bilgiler frekans (f) ve yüzde (%) ile incelenmiştir. Gerçekleştirilen One Sample Kolmogorov-Smirnovhomojenlik testi sonucunda verilerin normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir ($p<0,05$). Buna bağlı olarak ikili gruplar için Mann Whitney-U, çoklu gruplar için ise Kruskal Wallis testleri uygulanmıştır.

Gerçekleştirilmiş olan korelasyon testinde $p<0,05$ değerini sağladığı tespit edilen ilişkisel sonuçlar, r değeri 0,30'dan küçük ise düşük, 0,30 – 0,70 arasında ise orta ve 0,70 – 1,00 aralığında ise yüksek olarak yorumlanmıştır (Roscoe, 1975 Akt: Büyüköztürk, Çokluk ve Köklü, 2016).

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Katılımcıların Demografik Bilgilerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik bilgilerine yönelik bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. *Öğrencilere Ait Demografik Bilgiler*

Değişkenler		**n**	**%**
Cinsiyet	Erkek Çocuk	153	46,2
	Kız Çocuk	178	53,8
	Toplam	331	100,0
Sınıf	4. Sınıf	59	17,8
	5. Sınıf	86	26,0
	6. Sınıf	36	10,9
	7. Sınıf	82	24,8
	8. Sınıf	68	20,5
Toplam		331	100,0

Tablo 1'de de belirtildiği üzere araştırmaya dahil olan öğrencilerin 153 (%46,2)'ü erkek çocuk, 178 (53,8)'i kız çocuklardan oluşmaktadır. Bunun yanı sıra öğrencilerin 59 (%17,8)'u 4. sınıfta, 86 (%26,0)'sı 5. sınıfta, 36 (%10,9)'sı 6. sınıfta, 82 (%24,8)'si 7. sınıfta ve 68 (20,5)'i 8. Sınıfta yer almaktadır.

4.2. One-Sample Kolmogorov-Smirnov Testine İlişkin Bulgular

Elde edilen verilere yönelik yapılan normallik testlerine ait bulgular Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2.*Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeği alt boyutlarını gösteren One-SampleKolmogorov-Smirnov Testi*

Alt Boyutlar	n	Mean	Std.Deviation	Kol-Sim Z	P
Mesleki Sorumluluk	331	3,8904	,85694	7,443	0,000
Mesleki Yeterlilik	331	3,9311	,78606	7,793	0,000

*p<0,05

''Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeği'' alt boyutlarına yönelik yapılan One-SimpleKolmogorov-Smirnov normallik testi sonucunda, gerek mesleki sorumluluk gerekse de mesleki yeterlilik alt boyutlarında verilen normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir.

4.3. Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeğine İlişkin Bulgular

Katılımcıların, araştırmanın veri toplama aracı olan ''Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeği'nin alt boyutlarına ve toplam puan değerlerine ilişkin bilgiler Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3.*Katılımcıların Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeğine ait alt boyut ve toplam puan ortalamaları*

Alt Boyutlar	n	Mean	Sd	Alınabilecek min.-max. puan
Mesleki Sorumluluk	331	75,05	,85694	19-95
Mesleki Yeterlilik	331	42,46	,78606	11-55
Toplam Puan	331	114,0	,80496	30-150

Tablo 3'te elde edilen bilgiler ışığında, katılımcıların beden eğitimi öğretmenlerine ilişkin mesleki sorumluluk algılarının değerlendirilmesi sonucunda elde edilen puan neticesinde yüksek olduğu görülmektedir. Yine aynı şekilde öğrencilerin, beden eğitimi öğretmenlerine ilişkin mesleki yeterlilik algılarından elde ettikleri puan ortalamasının da yüksek bir seviyede olduğu tespit edilmiştir.

4.3.1. Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular

Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeğinden elde edilen puanların cinsiyet değişkenine göre ortalamaları ve karşılaştırmaları Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. *Cinsiyet Değişkenine Göre Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeğine Ait Alt Boyut ve Toplam Puan Ortalamaları ve Mann Whitney U-Testi İle Karşılaştırılması*

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Mesleki Sorumluluk	Erkek Çocuk	153	168,67	25806,00	13209,000	,638
	Kız Çocuk	178	163,71	29140,00		
Mesleki Yeterlilik	Erkek Çocuk	153	170,63	26107,00	12908,000	,414
	Kız Çocuk	178	162,02	28839,00		
Toplam Puan	Erkek Çocuk	153	169,56	25943,00	13072,000	,530
	Kız Çocuk	178	162,94	29003,00		

*p<0,05

Tablo 4'de görüldüğü üzere, katılımcıların cinsiyet değişkeni bağlamında Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeğinden elde etmiş oldukları puan ortalamaları hiçbir alt boyut ve toplam puan açısından anlamlı bir fark içermemektedir. (p>0,05).

4.3.2. Sınıf Değişkenine ilişkin Bulgular

Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeğinden elde edilen puanların sınıf değişkenine göre ortalamaları ve karşılaştırmaları Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. *Sınıf Değişkenine Göre Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeğine Ait Alt Boyut ve Toplam Puan Ortalamaları ve Kruskal Wallis Sonuçları*

Alt Boyutlar	Sınıf	n	Sıra Ortalaması	sd	X^2	P	Anlamlı Farklılık
Mesleki Sorumluluk	4.Sınıf	59	174,44	4	38,927	,000	4.Sınıf>8.Sınıf 5. Sınıf>8. Sınıf 6. Sınıf>8. Sınıf 7. Sınıf>8. Sınıf
	5.Sınıf	86	197,14				
	6.Sınıf	36	199,38				
	7.Sınıf	82	160,42				
	8.Sınıf	68	108,35				
Mesleki Yeterlilik	4.Sınıf	59	177,35	4	23,236	,000	4.Sınıf>8.Sınıf 5. Sınıf>8. Sınıf 6. Sınıf>8. Sınıf 7. Sınıf>8. Sınıf
	5.Sınıf	86	181,51				
	6.Sınıf	36	184,08				
	7.Sınıf	82	174,63				
	8.Sınıf	68	116,56				
Toplam Puan	4.Sınıf	59	175,96	4	34,803	,000	4.Sınıf>8.Sınıf 5. Sınıf>8. Sınıf 6. Sınıf>8. Sınıf 7. Sınıf>8. Sınıf
	5.Sınıf	86	192,84				
	6.Sınıf	36	194,42				
	7.Sınıf	82	165,57				
	8.Sınıf	68	108,90				

*p<0,05

Tablo 5 incelendiğinde, katılımcıların sınıf değişkenine göre mesleki sorumluluk ve mesleki yeterlilik alt boyutları ile toplam puan ortalamaları açısından istatiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. (p<0,05). Buna göre, 8. sınıf öğrencilerinin tüm alt boyutlardan ve ölçek toplamından elde etmiş oldukları toplam puan ortalamalarının diğer sınıflara göre anlamlı bir biçimde düşük olduğu görülmektedir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma ve Sonuç

Araştırmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerine ilişkin etik algıları incelendiğinde, hem mesleki yeterlilik alt boyutunda hem de mesleki sorumluluk boyutunda yüksek puan ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir. Bu da araştırmaya katılan öğrencilerin, okullarındaki beden eğitimi öğretmenlerinde algıladıkları etik değerlerin yüksek olduğunu bize göstermektedir.

Katılımcıların Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeğinden elde ettikleri puan ortalamaları cinsiyet değişkeni açısından incelenmiş ancak gruplar arasında istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı ilişki tespit edilememiştir. Bu durum, katılımcı öğrencilerin beden eğitimi öğretmenleri ile kurdukları iletişim düzeyinde ve şeklinde cinsiyetler arasında herhangi bir fark olmaması nedeni meydana gelmiş olarak düşünülebilir.

Benzer şekilde Örenel (2005) de yapmış olduğu çalışmasında öğrencilerin cinsiyetleri arasında öğretmenlerine yönelik etik algılarında anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir. Altınkurt ve Yılmaz (2011) ise öğretmen adaylarının, öğretmenlerin etik dışı davranışlarına ilişkin algılarını araştırmış ve bunun sonucunda erkek öğretmen adaylarının öğretmenlerin etik dışı davrandığına ilişkin algılarının anlamlı bir biçimde kadın katılımcılardan yüksek olduğunu belirlemişlerdir.

Kırıcı (2014) 6.,7.ve 8. sınıf öğrencilerini kapsayan araştırmasında, öğrencilerin algıları doğrultusunda, kadın öğrenciler erkek öğrencilere göre, öğretmenlerinin mesleki etik kurallara uyma düzeylerini daha yüksek olarak algılamışlardır ve bu aradaki farkın anlamlı seviyede olduğu görülmüştür. Topsoy (2014) da lise öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışmasında öğrencilerin öğretmenler ile ilgili etik algı düzeylerini incelemiş ve kadın katılımcıların lehine anlamlı fark tespit etmiştir. Bu farkta kadın katılımcıların etik değerlere daha fazla önem verdiklerini, daha duyarlı olduklarını ve davranışlarını bu doğrultuda şekillendirdiklerini görebiliyoruz.

Yeşilyurt ve Kılıç (2014) ortaokul öğrencilerinin branş ayırt etmeksizin öğretmenlerine ilişkin etik değer algılarını inceledikleri çalışmalarında hem kız hem de erkek öğrencilerin öğretmenlerin mesleki sorumluluk açısından etik değerlere benzer düzeyde uyduklarını algıladıkları belirlemişlerdir. Ancak, öğretmenlerin mesleki yeterlilik bağlamında etik değerlere uyma düzeylerine ilişkin kız ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark tespit etmişlerdir. Buna göre, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre öğretmenlerin mesleki yeterlilik bağlamında etik değerlere daha fazla uydukları veya bu değerleri daha yüksek düzeyde taşıdıkları algısına sahip olduklarını bulgulamışlardır.

Katılımcıların Öğrenci Algısına Göre Öğretmen Etik Değerler Ölçeğinden elde ettikleri puan ortalamaları sınıf değişkeni açısından incelenmiş ve 8. sınıfta yer alan öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerine ilişkin etik algılarının 4., 5., 6., ve 7. sınıf öğrencilerinden anlamlı bir şekilde düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, ergenliğe giriş sonrası öğrencilerin kişisel farkındalıklarının artması ve daha eleştirel bakabilme yetilerini kazanmaları sebebi ile 8. sınıfta yer alan öğrencilerin okula bakış açılarında ve öğretmenleri ile kurdukları iletişimde alt sınıflara göre farklılık gösterebilme durumu ile açıklanabilmektedir.

Kırıcı (2014) da yapmış olduğu araştırmasında benzer biçimde, 8. sınıf öğrencilerinin sahip olduğu öğretmenlerine ilişkin etik algılarının alt sınıflardan anlamlı bir biçimde düşük olduğunu tespit etmiştir. Bu seviyedeki öğrencilerin, öğretmenlerinin davranışlarını anlama ve anlamlandırma kapasitelerinin yüksek olması öğretmenlerine karşı olan değerlendirmelerinde daha somut sonuçlar ortaya çıkarmalarını sağlamıştır.

5.2. Öneriler

Bu bölümde, araştırma sonucunda elde edilen bulgular ve sonuçlar ile birlikte ilgili literatürden elde edilen bilgiler ışığında, gerek öğretmenler gerekse de araştırmacılar için bir takım öneriler sunulmuştur.

1. Öğrencilerin sahip oldukları etik algılarına yönelik araştırmalar, farklı yaş grupları, demografik özellikler ve branş öğretmenleri ele alınarak incelenmesinin literatüre olumlu katkıda bulunacağı düşünülmektedir.
2. Araştırma sonuçlarında, katılımcıların beden eğitimi öğretmenlerine ilişkin etik algılarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu olumlu tablonun oluşmasında etkili olan faktörlerin incelenip ortaya konması, öğrenci-öğretmen ilişkileri adına faydalı bir veri olarak değerlendirilebileceği öngörülmektedir.
3. Öğretmen davranışları ve iletişim biçimleri incelenerek, öğretmen davranışlarının meslek etiğine uygunluğunu belirlemek amacıyla yönetici, veli ve öğretmenlerin de görüşlerine başvurarak araştırılması ve bu davranışların benimsenmesini sağlayacak seminerler düzenlenmesinin olumlu faaliyetler olacağı düşünülmektedir.
4. Öğretmenler öğrencileri için örnek alınan kişilerdir. Öğretmen, mesleki etik ilkeleri benimseyip bu ilkleri ortaya koydukları sürece, öğrencilerde öğretmenlerini örnek alacak ve onlar gibi davranmaya çalışacaklardır. Bu durumlar göz önünde bulundurulduğunda öğretmenlerin mesleki etik ilkelere uyma seviyeleri büyük bir önemle üzerinde durulup değerlendirme yapılması gereken bir konu olarak ele alınmalıdır.
5. Öğretmen yetiştiren tüm yükseköğretim kurumlarında lisans dersi olarak etik, eğitim etiği ve yönetim etiği kavramlarının zorunlu ders olarak müfredata alınarak öğretmen adaylarına söz konusu kavramların tanıtılması ve özümsenmesinin sağlanması önerilmektedir.
6. Öğretmenlere etiğin önemi ve etik eğitimi hakkında çeşitli konferanslar, eğitim seminerleri gibi çalışmalar yapılarak bilgiler verilebilir.
7. Genç öğretmenlerin yaşlı öğretmenlerin bilgi ve deneyimlerinden yararlanmasını sağlayacak çalışmalar yapılabilir.
8. Öğretmenlerin sıklıkla ortaya koydukları en çok etik dışı davranışlar tespit edilip, bu davranışların en alt düzeye düşürülmesi için öncelik sunulması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Akarsu, B. (1998).Feslese Terimleri Sözlüğü. İnkılap Kitabevi Yayınları, İstanbul.

Akgeyik, T. (2009). Türkiye'de İş Etiği: İnsan Kaynakları Yönetimi Boyutuyla. S. Orman ve Z. Parlak (ed.) İşletmelerde İş Etiği. İstanbul: İstanbul Ticaret Odası Yayınları.

Akdoğan, H. (2003). *Muhasebe meslek etiğinin kamunun aydınlatılmasındaki önemine meslek mensuplarının yaklaşımları.* Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Aldemir, A. (2003). Ankara-Gölbaşı'nda sivrisineklere karşı entegre mücadele. PhDthesis. Hacettepe University, Ankara, 188 pp

Alkan, C. (2000). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Altınkurt, Y., ve Yılmaz, K. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmenlerin mesleki etik dışı davranışlar ile ilgili görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1*(22), 113-128.

Angelovskiy, A. (2010). Profession, professional conscience professional activity, professionalism: Notion analysis. *RusBilimAkademisi Samara BilimMerkeziHaberleriDergisi.* 5(2). 306 – 314.

Arıkan, R. (2004). *Araştırma teknikleri ve rapor hazırlama.* (6. Baskı). Ankara: Asil Yayın.

Arıkök, M. (2017). *Etik liderlik ve tükenmişliğin üretim karşıtı iş davranışları üzerindeki etkileri: Ankara üretim sektöründe bir uygulama.* Doktora Tezi. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

Aydın, İ. (2013). *Eğitim ve öğretimde etik*. (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Aydın, İ. P. (2014). *Yönetsel mesleki ve örgütsel etik*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Aydın, M. (1986). *Çağdaş eğitim denetimi*. Ankara: İM Yayıncılık.

Bagnall, R. G. (2002). The contingent university: An ethical critique. *Educational Philosophy and Theory*, *34*(1), 77-90.

Başpınar, N. Ö., ve Çakıroğlu, D. (2011). *Meslek etiği.* Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Billington, R. (2003). *Livingphilosophy: An introductionto moral thought*. Routledge.

Büyük Türkçe Sözlük (t.y). Türk Dil Kurumu Resmi Web Sitesi. 15 Haziran 2018 tarihinde http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5aa6f40523ad99.22304112 sayfasından erişilmiştir.

Büyüköztürk, Ş., (2010). *Sosyal bilimler için veri analiz el kitabı*. (11. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö. ve Köklü, N. (2016). *Sosyal Bilimler İçin İstatistik*. (18. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Clarkeburn, H. (2002). The aims and practice of ethics education in an undergraduate curriculum: Reasons for choosing a skills approach. *Journal of Further and Higher Education, 26*(4), 307-315.

Coşkun, N. (2016). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin ve öğretim elemanlarının öğretmenlik meslek etiği değerlerine ilişkin görüşleri: mesleki etik değerlerin kazanımı sürecinde örtük program*. Doktora Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

Çakmak, Ö. (2008). Eğitimin ekonomiye ve kalkınmaya etkisi. *D.Ü.Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi,* 11, 33-41.

Çinkılıç, A. M. (2018). *X ve Y kuşağı mensubu öğretmenlerin mesleki etik algılarının karşılaştırılmasına ilişkin bir alan araştırması*. Yüksek Lisans Tezi. Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çorum.

Erdem, A. R. ve Şimşek, S. (2013). Öğretmenlik meslek etiğinin irdelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* 6(15), 185-203.

Erdem, F.,Ömüriş, E., Öz, Ö., Boz, H., Özmen, M., ve Kubat, U. (2014). Öğretim Elemanlarının Etik Sorumlulukları Üzerine Üniversite Öğrencilerinin Algılamaları. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi,* 2(1), 39-63.

Erden, M. (1998). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.

Eskicumalı, A. (2002). Eğitim, Öğretim ve Öğretmenlik Mesleği. Y., Özden (Ed.), Öğretmenlik Mesleğine Giriş, (2. Baskı) için, s.2-31. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Gözübüyük, Ş. (1993). *Hukuka giriş ve hukukun temel kavramları* (8. Baskı). Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları.

Gül, H. ve Gökçe, H. (2008). Örgütsel etik ve bileşenler, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi,* 13(1), 377-389.

Gündüz, M. (2005). *Ahlak sosyolojisi* (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

Hartman, L. P. (1998), Perspectives in Business Ethichs. McGrawHillBookCo. Ho, S. S.,Li, A. Y., Tam, K., &Tong, J. Y. (2016). Ethicalimage, corporatesocialresponsibility, ande R&D valuation. Pacific-Basin Finance Journal, 40, 335-348.

Helvacı, M. A. (2010). İlköğretim okulu yöneticilerinin etik liderlik davranışı gösterme düzeyleri. *Journal of World of Turks*, 2(1), 391-410.

İşgüden, B., ve Çabuk, A. (2006). Meslek etiği ve meslek etiğinin meslek yaşamı üzerindeki etkileri, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(16), 59-86.

Karaküçük, S. (1991). Beden eğitim öğretmenlerinin faaliyet alanları. *Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Yayınları*. (7)1, 65 – 84.

Kavi, E., ve Koçak, O. (2013). *Çalışma yaşamında etik*. Bursa: Ekin.

Kırıcı, M. (2014). *Öğrenci algılarına göre öğretmenlerin mesleki etik kurallara uyma düzeyleri (Şanlıurfa ili Haliliye ilçesi örneği).* Yüksek Lisans Tezi. Zirve Üniversitesi ve Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüleri, Gaziantep.

Kuçuradi, I. (1988). *Etik.* Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları.

Lagan, A. v. (2005). 3D ethics: Implementingworkplacevalues-personal, organisationalandsocialdimensions of businessethics. eContent Management PtyLtd, 4902-4964.

Maclntyre A., (2001). Etik'in Kısa Tarihi , Çeviren : Hünler H.&Hünler S., Paradigma Yayınları.

Manolova, O. (2011). *Mesleki etik ilkelere ilişkin Türkiye ve Moldova'daki ilköğretim okulu öğretmenlerinin görüşleri*. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Mengüşoğlu, T. (1965). *Değişmez değerler ve değişen davranışlar* (1. Baskı). İstanbul: İstanbul Matbaası.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) (2006).*Mesleki eğitim ve öğretimin güçlendirilmesi projesi (MEGEP): Tüm alanlar-meslek etiği.* Ankara.

Oktay, A (1991). Öğretmenlik mesleği ve öğretmenin nitelikleri. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3, 187-193.

Öğretmen yetiştirme ve eğitim fakülteleri (1982-2007) (2007). Yüksek Öğretim Kurulu Resmi Web Sitesi. 18 Mayıs 2018 tarihinde http://www.yok.gov.tr/web/guest/yayinlarimiz sayfasından erişilmiştir.

Örenel, S. (2005). *Öğretmenlerin mesleki etik ilkeleri kapsamındaki davranışlarının ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin algılarıyla değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Pelit, E. ve Güçer, E. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğiyle ilgili etik olmayan davranışlara ve öğretmenleri etik dışı davranışa yönelten faktörlere ilişkin algılamaları. *Gazi Üniversitesi: Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 95-122.

Peterson, M., ve Potter, R. L. (2004). A proposalfor a code of ethicsfornursepractitioners. *Journal of theAmerican Academy of NursePractitioners,* 16(3), 116-124

Pieper, A. (2002). *Etiğe giriş* (2. Baskı), (Veysel A., ve Gönül S., Çev). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Sünbül, A. M. (2002). Bir meslek olarak öğretmenlik. Ö., Demirel ve Z., Kaya (Ed.), *Öğretmenlik mesleğine giriş,* (2. Baskı) içinde, (s. 243-278). Ankara: Pegem Yayıncılık.

Strike, K.A.,Tenasky (1993). P. L. SummaryandRecommendations

Şahin, A. E. (2003). Meslek ve öğretmenlik. V. Sönmez (Ed.). *Öğretmenlik mesleğine giriş* (Genişletilmiş 3. Baskı) içinde, (s. 269-322). Ankara: Anı Yayıncılık.

Şentürk, C. (2009). Öğretmenlik mesleğinde etik. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 10(111), 25-29.

Şişman, M., ve Acat, M. B. (2003). Öğretmenlik uygulaması çalışmalarının öğretmenlik mesleğinin algılanmasındaki etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13 (1), 235-250.

Şişman, M. (2007). Eğitim Bilimine Giriş. (3. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Tanrıöğen, A. (2002). Öğretmenlik mesleğinde yeni yönelimler. A. Türkoğlu (Ed.). *Öğretmenlik mesleğine giriş* içinde, (s. 279-303). Ankara: Mikro Yayınları.

Tepe, H. (2011). *Etik ve metaetik.* (2. Baskı). Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu.

Tezcan, M. (1984). *Eğitim sosyolojisi*. Ankara: A. Ü. İlahiyat Fakültesi Yayını.

Tezcan, M. (1985). Eğitim Sosyolojisi. (4. Baskı). Ankara : Ankara Üniversitesi Basımevi.

Thiroux, J. (1998). *Ethics: Theoryandpractice*. UpperSaddleRiver: PrenticeHall.

Toprakçı, E.,Bozpolat, E. ve Buldur, S. (2010). Öğretmen davranışlarının kamu mesleği etiği ilkelerine uygunluğu. *E-International Journal of EducationalResearch,* 1(2), s. 35-50.

Topsoy, S. (2014). *Ortaöğretim kurumlarında öğretmen ve öğrencilerin eğitim yönetimi hakkındaki etik algıları: (Gölbaşı örneği).* Yüksek Lisans Tezi. Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tozlu, N. (2003). *Eğitim problemlerimiz üzerine düşünceler*. Ankara: Mikro Yayınları.

Turnipseed, D. (2002). AreGood Soldiers Good? Exploringthe Link BetweenOrganizationalCitizenshipBehaviourand Personel Ethics. Journal of Business Research, 1-15.

Türkoğlu, A. (2011). *109 soruda eğitim bilimine giriş*. İzmir: Teknofset Matbaacılık.

Tüsiad, (2005), Devlette Etikten Etik

Uğurlu, C. T. (2009). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin örgütsel bağlılık düzeylerine yöneticilerinin etik liderlik ve örgütsel adalet davranışlarının etkisi*. Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Uzun, E. (2011). *Adalet meslek etiği*. (2. Baskı). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Yeşilyurt, E., ve Kılıç, M. E. (2014). Ortaokul öğrencilerinin algılarına göre öğretmenlerin etik değerlere uyma düzeylerinin değerlendirilmesi. *EKEV Akademi Dergisi*, *60*(60), 471-486.

YÖK (2007). Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007). Ankara: Yükseköğretim Kurulu Yayını.

Yücel, R., ve Çiftçi, G. E. (2012). İşgörenin iş etiği davranış algısı: Kamu kurumunda bir uygulama. *11. Ulusal İşletmecilik Kongresi Bildiriler Kitabı,* 927-932.

Yaşaroğlu, F. (2007). Bir meslek olarak öğretmenlik. D. Ekiz, (Ed.) ve H. Durukan, (Ed.), *Eğitim Bilimine Giriş* içinde (255). İstanbul: Lisans Yayıncılık

EKLER

Ek 1.1. Anket Formu

Sevgili Öğrenci, bu çalışmada dersinize giren **Beden Eğitimi Öğretmenlerine** yönelik bazı değerlendirmeler yapmanız istenmektedir. Aşağıdaki ifadelere ne derece katıldığınızı işaretleyin. Ölçek sınırları içerisinde sunacağınız bilgiler yalnızca bu araştırmada değerlendirilecek, başka bir amaç için kullanılmayacaktır. Ölçeğe katılım gönüllüdür. Katkılarınız için teşekkür ederim.

BÖLÜM 1

1. Cinsiyet: Erkek Çocuk ( ) Kız Çocuk ( )

2. Sınıf: …….

BÖLÜM 2 **Öğretmenleriniz aşağıda belirtilen maddelere ne düzeyde uygun davranmaktadır?**	**Hiç**	**Az**	**Orta**	**Çok**	**Pek çok**
1. Öğretmenlerimiz hepimize eşit davranırlar.	1	2	3	4	5
2. Öğretmenlerimiz bizi olduğumuz gibi kabul ederler.	1	2	3	4	5
3. Öğretmenlerimiz, bizlere karşı adaletli davranırlar.	1	2	3	4	5
4. Öğretmenlerimiz bizlere eşit söz hakkı verirler.	1	2	3	4	5
5. Öğretmenlerimiz hoşgörülüdürler.	1	2	3	4	5
6. Öğretmenlerimiz sabırlıdırlar.	1	2	3	4	5
7. Her konuda öğretmenlerimize güveniriz	1	2	3	4	5
8. Öğretmenlerimiz bize hep doğruları söylerler.	1	2	3	4	5
9. Öğretmenlerimiz sır tutarlar.	1	2	3	4	5
10. Öğretmenlerimiz belirlenen sınıf kurallarına uygun davranırlar.	1	2	3	4	5
11. Öğretmenlerimiz, bizlere sağlıklı ve güvenli bir ortam sağlarlar.	1	2	3	4	5
12. Öğretmenlerimiz, okul araç gereçlerini tasarruflu kullanırlar.	1	2	3	4	5

Ek 1.1. (devam) Anket Formu

13. Öğretmenlerimiz bizimle yeterince ilgilenirler.	1	2	3	4	5
14. Öğretmenlerimiz çeşitli ihtiyaçlarımızı karşılamaya çalışırlar.	1	2	3	4	5
15. Öğretmenlerimiz mesleğini severek yapmaktadırlar.	1	2	3	4	5
16. Öğretmenlerimiz vaktinde derse girerler	1	2	3	4	5
17. Öğretmenlerimiz dersi büyük bir zevkle işlerler.	1	2	3	4	5
18. Öğretmenlerimiz dersi amacına uygun olarak işlerler.	1	2	3	4	5
19. Öğretmenlerimiz bize karşı kibar davranırlar.	1	2	3	4	5
20. Öğretmenlerimiz bize karşı sevecen davranırlar.	1	2	3	4	5
21. Öğretmenlerimiz saygıyı hak ederler.	1	2	3	4	5
22. Öğretmenlerimiz bizi mutlu etmek için elinden geleni yaparlar.	1	2	3	4	5
23. Öğretmenlerimiz kendimizi ifade etmemize fırsat verirler.	1	2	3	4	5
24. Öğretmenlerimiz bizim hata yapabileceğimizi kabul ederler.	1	2	3	4	5
25. Öğretmenlerimiz bize ismimizle hitap ederler.	1	2	3	4	5
26. Öğretmenlerimiz isteklerimizi bastırma yerine bizi anlamaya çalışırlar.	1	2	3	4	5
27. Öğretmenlerimiz bizi değil davranışlarımızı eleştirirler.	1	2	3	4	5
28. Öğretmenlerimiz haklı olduğumuz durumlarda bizi desteklerler.	1	2	3	4	5
29. Öğretmenlerimiz hata yaptığında bizden özür dilerler.	1	2	3	4	5
30. Öğretmenlerimiz konuşmalarında yargılayıcı değil, açıklayıcı dil kullanırlar.	1	2	3	4	5

Karar 2019/33: Yürütücülüğünü Araştırma Görevlisi Dr. Kadriye SAYIN KASAR'ın yaptığı **"Atriyal Fibrilasyonlu Hastalarda Uyku ve Yaşam Kalitesinin Değerlendirilmesi"** başlıklı araştırma ile ilgili 2019/33 protokol numaralı başvuru kurulumuz tarafından incelenmiş, Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere **uygun olduğuna**, toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.

Karar 2019/34: Yürütücülüğünü Dr. Öğr. Üyesi Saadet ERZİNCANLI'nın yaptığı **"Hemşirelerin Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranışlarının Klinik Karar Vermeye Etkisi"** başlıklı araştırma ile ilgili 2019/34 protokol numaralı başvuru kurulumuz tarafından incelenmiş, Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere **uygun olduğuna**, toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.

Karar 2019/35: Yürütücülüğünü Halil İbrahim AYDOĞAN'ın yaptığı **"Sosyal Bilgilerde tarih Konularının Öğretiminde Tarihi mekanlarda Uygulanan Gezi-Gözlem Metodunun Kazanımı Elde Etmeye Etkisinin İncelenmesi"** başlıklı araştırma ile ilgili 2019/35 protokol numaralı başvuru kurulumuz tarafından incelenmiş, Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere **uygun olduğuna**, toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.

Karar 2019/36: Yürütücülüğünü Güler DURU AŞİRET'in yaptığı **"Hipertansiyon Hastalarının İlaç Uyum Düzeyleri İle Spirütüel İyi Oluşları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi"** başlıklı araştırma ile ilgili 2019/36 protokol numaralı başvuru kurulumuz tarafından incelenmiş, Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere **uygun olduğuna**, toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.

Karar 2019/37: Yürütücülüğünü Doç. Dr. Tarık SEVİNDİ'nin yaptığı **"Bedensel Engelli Sporcuların Psikolojik Sağlamlık ve Bilişsel Esneklik Düzeylerinin İncelenmesi"** başlıklı araştırma ile ilgili 2019/37 protokol numaralı başvuru kurulumuz tarafından incelenmiş, Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere **uygun olduğuna**, toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.

Karar 2019/38: Yürütücülüğünü Doç. Dr. Melih Nuri SALMAN'ın yaptığı **"İlköğretim Öğrencilerinin Algılarına Göre Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Etik Değer Anlayışlarının İncelenmesi"** başlıklı araştırma ile ilgili 2019/38 protokol numaralı başvuru kurulumuz tarafından incelenmiş, Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere **uygun olduğuna**, toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.

Karar 2019/39: Yürütücülüğünü Prof. Dr. Adem Alpaslan ALTUN'un yaptığı **"Hadoop Ekosistemi ve Büyük Veri Çözümleri İle Bulut Hesaplama"** başlıklı araştırma ile ilgili 2019/39 protokol numaralı başvuru kurulumuz tarafından incelenmiş, Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere (konu başlığı net belirtilmemiş, ne çalışacağı net belli değil) **uygun olmadığına**, toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.

Karar 2019/40: Yürütücülüğünü Halil İbrahim CENGİZ'in yaptığı **"Ürün Ambalajlarının Tüketici Satın Alma Kararlarına Etkisi: Torku Bisküvi ve Çikolata Ürünleri Örneği"** başlıklı araştırma ile ilgili 2019/40 protokol numaralı başvuru kurulumuz tarafından incelenmiş, Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere **uygun olduğuna**, toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.

Karar 2019/41: Yürütücülüğünü Seher SERT'in yaptığı **"Fen Bilimlerinde Kullanılan Farklı Betimleme Modlarının 6. Sınıf Kuvvet ve Hareket Ünitesinde Öğrencilerin Konuyu Anlama ve Kavrama Düzeylerine Etkisi"** başlıklı araştırma ile ilgili 2019/41 protokol numaralı başvuru kurulumuz tarafından incelenmiş, Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere **uygun olduğuna**, toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.

Karar 2019/42: Yürütücülüğünü Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Eren YÜKSEL'in yaptığı **"D Vitamini Düzeyinin İnguinal Herni Gelişmesine olan Etkisi"** başlıklı araştırma ile ilgili 2019/42 protokol numaralı başvuru kurulumuz tarafından incelenmiş, Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere **uygun olduğuna**, toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.

Karar 2019/43: Yürütücülüğünü Dr. Öğr Üyesi Erdoğan YAŞAR'ın yaptığı **"Dopaminerjik ve Anti-Dopaminerjik İlaçların Miyopiye Etkisinin Araştırılması"** başlıklı araştırma ile ilgili 2019/43 protokol numaralı başvuru kurulumuz tarafından incelenmiş, Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere **uygun olduğuna**, toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.

Karar 2019/44: Yürütücülüğünü Dr. Öğr Üyesi Erdoğan YAŞAR'ın yaptığı **"Nazal Septum Deviasyonunun Diyabetik Retinopatiye Etkisinin Araştırılması"** başlıklı araştırma ile ilgili 2019/44 protokol numaralı başvuru kurulumuz tarafından incelenmiş, Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere **uygun olduğuna**, toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.

Evrakın elektronik imzalı suretine https://e-belge.aksaray.edu.tr adresinden 4ec109fd-a48d-4ef0-8130-98f448549b9e kodu ile erişebilirsiniz.
Bu Belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

Karar 2019/57: Yürütücülüğünü Arda TÜRKYILMAZ'ın yaptığı **"Üniversite Öğrencilerinin Fiziksel Aktivite Düzeyleri İle Yalnızlık Düzeyleri ve Sosyal Bağlılık Düzeylerinin Belirlenmesi"** başlıklı araştırma ile ilgili 2019/57 protokol numaralı başvuru kurulumuz tarafından incelenmiş, Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere **uygun olduğuna**, toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.

Karar 2019/58: Yürütücülüğünü Mustafa ÇAPRAZ'ın yaptığı **"Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebi Metin Olarak Şiirin Kullanımı"** başlıklı araştırma ile ilgili 2019/58 protokol numaralı başvuru kurulumuz tarafından incelenmiş, Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere (imzası eksik, isim eksik, 7a yeterince açıklanmamış, 7f yazılmamış, 8a, 8b, 8c, 8d, 8g, 8h, 9, 10 yok-yetersiz-eksik) **uygun olmadığına**, toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.

Karar 2019/59: Yürütücülüğünü Dr. Öğr. Üyesi Vildan GÜLPINAR DEMİRCİ'nin yaptığı **"Bireyin Psikolojik Durumunun İktisadi Karar Verme Sürecinde Güven, Statüko Yanlılığı ve Sürü Davranışına Etkisi"** başlıklı araştırma ile ilgili 2019/59 protokol numaralı başvuru kurulumuz tarafından incelenmiş, Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi'nde belirtilen etik ilkelere **uygun olduğuna**, toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Necmettin AYGÜN **Başkan**		
Doç. Dr. Mehmet KARACA **Üye**	(izinli) **Prof. Dr. Hüseyin ÜNLÜ** **Üye**	**Dr. Öğr. Üyesi** **Sevilay USLU DİVANOĞLU** **Üye**
Dr. Öğr. Üyesi Arzu YÜKSEL **Üye**	**Dr. Öğr. Üyesi Gaye BULUT** **Üye**	**Dr. Öğr. Üyesi** **Funda VARNACI UZUN** **Üye**

Evrakın elektronik imzalı suretine https://e-belge.aksaray.edu.tr adresinden 4ec109fd-a48d-4ef0-8130-98f448549b9e kodu ile erişebilirsiniz.
Bu Belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır